

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

§. 2 [i.e. 1]. Reges & Principes teneri ad Perfectionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

Cor Deo &
opera homi-
nibus.
h Gen. 1. 14

Vt Sol stel-
las, sic Prin-
ceps subdi-
tos.

5.
i Gen 37. 7.

Reges vene-
randi ob-
facta.

1.
Vita digni-
tati respon-
deat.
a Esa. 3. 8.

b Dan. 2. 3.

in medio domus meae: quasi dixerit: nō semper me in penetralib. continebā: sed in meo palatio & aula saepe deambulabam; *cor meum in oculis Dei* purum conseruabam; *opera mea in hominum conspectu* faciebam, vt bonum exemplum imitarentur. Eum in medium, quo h *Sol & Luna*, quae maxima sunt luminaria à Deo creata, vt *praesiderent diei & nocti*, quotidie circulum suum implent per totum caelum, mundum ipsum illuminando. Ita etiā qui Ecclesiastica & seculari Reip. praesident, meritò debent esse reliquo populo excellentiores: non solum in excellentia dignitatis, sed etiam in vitæ sanctitate & splendore quare certis temporibus meritò debent in publicum prodire, & ciuitatem perambulare: illuminātes exemplo suo bono subditos, & omnes qui ipsos aspicerent: aded praecleara opera facientes, vt aliorum opera ita obscurēt sicut Sol maximo suo lumine reliqua sydera obscurat. Hoc ipsū nobis proponit ob oculos reuelatio facta Patriarchae S. Ioseph, quod esset à fratribus suis adorandus tanquam Dominus ac Rex terrae, i *vidi* ait *nos ligare manipulos in agro, & quasi consurgere manipulum meum & stare vestrosque manipulos circumstantes adorare manipulum meum*: ad significandum occupationem Regum & gubernatorum, quos Deus eligit, & omnium subditorū ac ciuium esse debere, manipulos colligere bonorum operum: ita tamen, vt *Regum & superiorum* opera debeant esse aded excelsa, & sublimia vt reliqui ea tanquam talia agnoscant, colant, ac reuereantur; ita vt contenti non sint cultu & veneratione; quae illis ob dignitatem debetur; sed multò amplius ob praecleara opera quae faciunt.

§. I. *Reges & Principes teneri ad perfectionem.*

HINC deducere licet rationes & titulos, quibus Reges & Principes, & omnes qui sunt Reip. capita, teneantur esse valde perfecti. Prima ratio siue titulus est, ob sublimitatem dignitatis, quam habent. nam, quod illa excelsior est, eò vita debet esse perfectior, vt ipsi dignitati bene respondeat. siquidē Isaias dixit: *Princeps ea qua digna sunt Principe cogitabit*: ac proindè meritò & loqui & operari debet iuxta sublimitatem, quā tenet: itaque quemadmodū statuae illius, quā vidit Nabuchodonosor, ex varijs metallis compactae, semper pars sublimior, erat etiā pretiosior; inferior verò vilior: nā b *pedes erant ex ferro, & luto, tibiae rotae ex ferro venter & femur ex cupro, pedus & brachia ex argēto, caput verò totum ex auro optimo* ita etiā in Christiana Rep. qui altiore statu occupat, meritò sanctior esse debet, ac perfectior: & si illi, qui in ea sunt tanquā pedes fuerint partim ex ferro, partim ex luto: quia interdū se imbecilles ac fragiles ostendunt, interdum verò fortes & constantes; nō mirū est, quia propè terrā incedentes, aliquid terrae eis adhaeret: ceteri verò eius ciues, vt crescunt in dignitate statuum & officiorum: ita debēt in puritate & ingenuitate morū proficere. Et Reges, & oēs, qui capita

sunt

sunt, debet esse ex auro optimo & selectissimo: & eò amplius in virtute reliquos ciues excellere, quo aurum reliqua metalla excedit. Et propterea in libro Canticorũ de diuino spõso dicitur, *c caput eius aurũ optimũ*, in ijs enim, qui corporis eius mystici sunt capita merito debet plurimum splendere perfectio *charitatis*, cũ utroq; excellenti suo actu, amore scil. Dei & proximi. Nec factis est, quod caput sit ex quocunq; auro, sed debet esse *optimũ* & *selectũ*: vt nõ quacunq; charitate sint contẽti; sed supremo eius gradu: vt etiã perueniat, si opus est, ad exponendã vitã in obsequio sui creatoris, & vt sui officij partes expleat. Et sicut inter Angelos, qui capita sũt illius Reip. & hierarchie celestis, vocãtur *Seraphini*: quia Dei amore præ alijs ardẽt; ita, qui Reip. Christianæ & Ecclesiasticæ Hierarchie sunt capita, debet suo modo esse *Seraphini* & præ alijs omnibus amore Dei & proximorũ ardere. *Ei* hinc *secundus* titulus, siue ratio oritur, quæ illos obligat ad magnã sanctitatẽ: eò quod sit magna inordinatio, degenerare à dignitate, quam habet; cogitãdo, loquẽdo, aut operãdo ea, quæ sunt Principibus indigna valdeq; aliena ab ijs, qui sunt capita. Si caput debet esse ex auro optimo: quã alienũ esset, si totum esset ex fragili *luto*: & semper ad res terrenas, & vitia carnalia propẽderet? Aut quid esset si totũ esset *ferreũ*, cũ pertinacia in suo iudicio, & nimia seueritate in sua gubernatione, absque villo splendore virtutum &, multis vitijs defcdata? Possẽmus tali capiti ea dicere, quæ S. Bernardus scripsit ad Eugenium Papam: Simia in tecto est Rex fatuus in folio sedens. Audi, inquit, nunc canticum meũ & quidẽ minus suaue, se salutare. *Mõstrõsa* res gradus summus, & animus infimus; sedes prima, & vita ima; lingua magniloqua, & manus oriosa; sermo multus, & fructus nullus; vultus grauis, & actus leuis; ingens authoritas, & nutãs stabilitas. Admoni speculum: fœdus se in eo vultus agnoscat: tu gaude tuum dissimilem inuenire. Hæc S. Bernardus. Ex quibus apparet, quod sicut monstra appellamus ea, quæ in se continent plures naturas contrarias (vt si corpus humanum caput haberet alicuius feræ) ita sunt monstra Reipub. qui in alto statu, angelorum digno, collocati, vitam ducunt bestiarum, defcãdantes dignitatem maculis culpæ: quæ eò sunt turpiore, quod cadunt in vestem preciosiorem. Qualis fuit culpa magni illius Regis Salomonis, cuius egregia facinora postquam Ecclesiastic. narrasset, subiicit: *d dedisti maculam in gloria tua, & profanasti totam excellentiam tuam, & semen tuam.*

Ex istatus sublimitate *tertius* oritur titulus & cautela, quæ valde obligat ad quærendam perfectionem: quod enim maior est dignitas, eò censendũ est maius Dei donum; & beneficium eius sublimius, quod ex liberalitate & misericordia sua contulit. Siquidem nec Rex se ipsum fecit Regẽ, nec Princeps Principem; nec parentes elegit Reges, aut Principes, qui illum genuerũt; nec imperium suis meritis, aut sola sua industria obtinuit, quia horum

e Can 5. 11.
Principis
charitate
fulgeat.

Sit Seraphi-
ca.

2.
Degenerare
turpe est.

Li. 2. de Cõf.

cc
cc
cc
cc
cc

Monstrum
Princeps vi-
ciosus.

d' Ecd. 7.

22.
3.

e Job. 12. 16
vide. Pined
in eū locum
Gratitudo
exigit ut
tam sancta.

1. Reg. 15.

Saul.

Dauid.

2. Reg. 12.
9.

4.
Princeps ha-
bet duos
Angelos.

1. p. 9. 13. a.

3. Et in 2.

sent. d. 11. a.

2 ad 4.

Oratio. 2.

ad 150. Epif.

Et Plures

Angelos ad-
iutores.

omnium præcipuus auctor est Deus. ille sceptrū dat, & coronam, ille (vt S. Iob dixit) e *Balheum Regum dissoluit, & præcingit funerones eorum.* cum igitur pro maiori beneficio maior debeat *gratitudo*, quæ apparet in maiori fidelitate erga benefactorem, æquū omnino est, id fidelissime facere; tanta perfectione vitam instituendo, quantam excelsus status & officium acceptum exigit. Hinc est, quod cum Deus D. N. iuberet Saulem oppugnare Amalecitas, reuocauit illi in memoriam beneficium ipsi collatum, cum Regem Israel constituit: quasi hac ratione illum impelleret ad ipsi obediendum, & exequendum quod iubebat. Et quando ipse Saul non plenè satis fecit obedientiæ, reprehensus est à Samuele nomine ingratitude, dicens. *nonne cum paruulus esses in oculis tuis caput in tribubus Israel factus es, unxique te Dominus in Regem? Quare ergo non audiuisti vocem Domini?* quasi distinctius illi dixerit, cum tantum Deus in te contulerit beneficium, vt regni totius caput te constitueret: cur ingratum te tanto benefactori exhibuisti? Et cum Nathan Propheta Dauidem ob adulterium admissum reprehenderet, etiam præmisit, quod unctus fuisset à Deo Regem super Israel, & multa alia beneficia accepisset: & quasi obitiens ingratitude, subiunxit: *quare ergo contempsisti verbum Domini, vt faceres malum in conspectu eius?* vt ex his intelligamus: Principes & capita Reipub. magis obstrictos esse, vt fugiant peccata: quæ si admittant, cenleri magis ingratos Deo, à quo maioribus fauoribus fuerunt præuenti. Siquidè eò grauior est ingratitude culpa: quò sunt maiora beneficia, quæ obligant accipientem, ne se ingratum ostendat.

H v i c titulo additur *quartus*, ob alia scilicet singularia beneficia, quæ Deus D. N. Principi confert, vt sit perfectus: non enim contentus fuit, assignare illi, sicut alijs communiter, custodem Angelum ex infimo choro minoris Hierarchiæ cælestis, sed alium quoque addit ex superioribus choris, qui sunt *Archangeli & Principatus*, vt ipsum in sua gubernatione adiuuent. Et vt S. Thomas ait, inter duos Angelos versatur, quorum alter eum docet esse bonum *Christianum*; alter bonum *Regem*; vterque tamen simul, & ad vnum tendunt. Non enim erit bonus Christianus, si sit malus Rex; nec bonus erit Rex, si sit malus Christianus. *Præterea* quemadmodum qualibet Prouincia & ciuitas (vt Sanctus Gregor. Nazianzen. ait) suum proprium habet Archangelum, & vnumquodque regnum suum Principem, qui illud custodit: (sic enim Daniel appellauit Principem Regni Persarum) ita credendum est, omnes hos Archangelos & Principatus adiutores esse Regis, vt benè fungantur gubernatione tot communitatum. Hi suggerunt, quid pacis, & quid belli tempore sit faciendum; Defendunt illum in occurrentibus periculis, & extimulant, vt suis obligationibus satisfaciat, sitque in vitutibus excellens; tantumque reliquos

ciues

ciues in virtute superet, quantum Principatus & Archangeli inferiores Angelos excellunt. Nec tamen adhuc est contentus Deus; quod hæc auxilia per angelos mittat; sed ipse magis adhuc peculiarem illorum prouidentiam gerit, quam reliquorum ciuium. Quemadmodum enim ipsimet Reges maiorem curam gerunt suorum ministrorum, quam reliquorum; Et adhuc maiorem eorum qui in ipsa gubernatione ipsum adiuuant; ita Rex cœlestis maiorem eorum curam gerit, quos tanquam instrumenta adhibet ad reliquos homines gubernandos: Eoq; maior hæc est cura, quod illi sunt gubernatores magis vniuersales; & quorum gubernatio ad plures se extendit. Et propterea Sapiens dixit: *h cor Regis in manu Domini, quocumque voluerit inclinabit illud.* Nam, licet omnium corda in eius manu & potestate sint; peculiariter tamen cor Regis, ob curam maiorem, quam adhibet in ipso gubernando ac dirigendo, ad id, quod ipsum faciat perfectum Regem. Quod cum ita sit, aspiciat se Rex continuè inter *duos beatos Spiritus* constitutum, qui illud custodiunt & ex omni parte à *Maiestate* diuina circumdatum, diuina sua prouidentia ipsum gubernante. Et hoc ipsum instigabit, ne vel in vno puncto debito suo desit; ad perfectionem procurandam, quam eius status exigit. Meminerit satanam in sua gubernatione simiam esse DEI; quemadmodum Deus de duobus angelis Regi prospexit, qui illum custodiant ac defendant: ita ipse *duos Dæmones* constituit, qui oppugnent & persequantur. Cum igitur crudeliores habeat tentatores & persecutores, multò magis ei est inuigilandum, vt eos superet: quod si victor euadat: corona ipsius erit maior, & copiosius victoriæ præmium.

Ex his eliciendus est *quintus* titulus & ratio obligationis Principum, ingentia scilicet *præmia* quæ se accepturos sperant, si suis obligationibus satisfaciant. Nam (vt ostendit S. Thomas in opusculo ad Regem Cypride gubernatione Principum) si præstiterit ea, ad quæ tenetur: præstantiora consequetur præmia, quam plebs communis: maiori enim virtuti maius debetur præmium. Virtus autem Principis multis nominibus est maior, quam reliquorum. Cum enim maiorem ipse habeat *libertatem* ad faciendum male, id tamen non facit; in medio flammaram concupiscentiarum, non vitur; inter ventos ambitionum, non inflatur; inter fluctus cupiditatum, non turbatur, nec solum nouit regere seipsum, sed suam etiam familiam, ciuitatem, prouinciam & regnum integrum, in quo sunt plures prouinciæ & ciuitates, tanquam sol illuminans totum mundum: ac propterea eius *i thronus* dicitur esse *sicut sol in conspectu Dei*, cuius vices gerit in terra: & si bene suo munere fungatur, copiosissimum reddit illi præmium in cælo. Fælix (dixerunt quidam sancti Episcopi in quodam Concilio) est vita Regū iustorum, quæ in terra splendet abundantia rerum temporalium, in cælo verò gaudet

*Ipsè Deus
maiori prouidentia
Reges dirigit.*

h Prou. 21. 1.

*Tabet &
duos Dæmones.*

S.

*S Tho opu
20. lit. 6.
Præmij magnitudo.*

Virtus principum maior.

Psal. 38. 17

*Initio Cœli
torum Hispania, quæ
collegit Loisa.*

in æternitate societate angelorum; hic alitur delicijs terrenis, ibi exornatur vestimentis gloria: hic stipatur multitudine equitum; ibi exercitibus spirituum caelestium: hic induitur purpura, & regiam gestat coronam: ibi vestietur gloria & ornabitur corona æternæ. Et quæ differentia est, inter angustias regni temporalis, & amplitudines regni caelestis, eadē est inter bona, quæ rex iustus hic possidet, & quæ illic in æternum possidebit. Si igitur ad eodē ingenia expectant præmia: quid mirum, si magnum animum, allumant ad quocūq; labores subeundos, ut illa consequantur. Nō enim cogitare debet, se excellentia ad eodē præmia consequi, propter rerū temporalium copiam, aut delicias terrenas: nec propter honorificum comitatu, nec propter purpuram aut coronam, quatenus hæc illi honori sunt & gloria. Nam horum satis multa habent Imperatores & Principes gentium: qui, si forte aliquid boni habent: hæc ipsa habent pro præmio: illis autē Christianis scilicet Regibus, dat Rex caelestis omnia temporalia, quibus vtuntur, tanquā additamenta. Quare necesse est eos laborare, seq; mortificare, ne ab illis trahi se patiantur: sed status sui obligationi satisfaciant. Nam (vt S. Gregorius ait) ad magna præmia non nisi per magnos labores peruenitur: qui tamen magni dici non possunt, si cum immensa magnorum præmiorum magnitudine conferantur.

§. II. Alijs rationibus prædicta declarantur.

6.

ALIA sunt nomina & tituli, qui vel manibus palpantur & Reges ac gubernatores obligant, ut sint valdē perfecti. Duo sunt nomina valdē insignia: quia ex eorum perfectione pender Reip. perfectio; eorum verō malitia redundat in eiusdem detrimentum. Si *navis gubernator* vigilans sit, navis ipsa salua appellit ad portum: si autem dormiat, & negligat, facile patietur naufragium. Si *pastor* vigilat, securus est grex à lupis: ipso autem dormiente, lupus invadit & dispergit gregem & oves. Si generalis *dux exercitus* sit animosus, animum quoque & fortitudinem addit toti exercitui: ac si ille sit timidus & ignarus, timiditatem quoque & ignaviā facile illis adfert. Cum igitur Rex hæc omnia officia obeat in Rep. omninō tenetur esse valdē bonus, si velit illam valdē bonam: si enim fuerit valdē malus, & illa erit valdē mala; experientia siquidem docet, bonum aut malum exemplum Regis & Dominorum, facile trahere subditos & domesticos. Quod insinuavit bene Ecclesiasticus, dicens: *secundum iudicem populi, sic & ministri eius: & qualis rex est civitatis, tales & inhabitantes in ea.* Et Poëta dicit: *totus componitur orbis Regis ad exemplum.* Et: *mobile mutatur semper cum Principe vulgus.* Quādo Rex honori sibi dicit virtutem, tota Resp. in ea ponit suum honorem: quod si Rex mutetur & vitij se dedat, illa quoque fit vitiosa: b *Cum Rege sancto plebs est sancta, & cum electo electa, & cum peruerso peruersa.* Rex sanctus non sibi solus talis est, sed omnibus subditis: eiusque bona opera sunt muti Concionatores, qui

Cælestia sola
m. gr. a
sunt.

Hom. 17. in
Euang.

Regis ad ex-
emplum to-
tus compo-
nitur orbis.

a Eccl. 10. 2.

Claudianus
de v. hono-
rij Cons.
b Esa. 17. 2